

Методика проведення практичного заняття.

Анотація. Одним із основних завдань навчального процесу при проведенні практичних занять є формування у студентів поваги до колективу, в якому навчається, поглиблювати теоретичні і практичні знання, розвивати креативне мислення, логіку, вміння формувати та висловлювати свої ідеї, думки. Формувати здатність до суспільної роботи, самостійного розвитку, застосовувати набуті знання та використовувати їх на практиці після закінчення навчального закладу.

Abstract: One of the main tasks of the educational process during practical classes is to develop students' respect for the group they study in, deepen their theoretical and practical knowledge, and enhance creative thinking, logic, and the ability to formulate and express their ideas and thoughts. It also aims to foster the ability to engage in social activities, pursue independent development, apply acquired knowledge, and use it in practice after graduation.

Вдосконалення металообробної та машинобудівної промисловості залежить від впровадження новітнього обладнання, автоматизованих систем і високої кваліфікації працівників. Для роботи на такому обладнанні потрібні висококваліфіковані робітники та інженери. Навчання має бути тісно пов'язане з практикою, щоб студенти могли набути реальних професійних навичок. Молодий фахівець має поєднувати теоретичні знання з практичними вміннями, зокрема працювати на верстатах, освоювати професійні навички та вміти керувати сучасним виробництвом.

Впровадження у промисловість та будівництво новітньої техніки потребує високої кваліфікації робітників, здатних засвоїти та повністю використати усі види технічного оснащення. Для того, щоб керувати автоматичними системами, сучасний спеціаліст повинен знати їх принцип дії, вміти проводити математичні розрахунки, читати креслення та користуватися іншою технічною документацією. Основою інженерних спеціальностей є

володіння фахівцями тією чи іншою робочою спеціальністю. Випусники повинні мати досвід роботи на виробництві, зокрема в майстернях, щоб стати повноцінними фахівцями.

Сучасний молодший бакалавр – це фахівець, який, здобувши глибокі теоретичні та практичні знання на основі розрахунків та аналізу, зуміє створити та забезпечити міцну ремонтно-експлуатаційну базу. Для отримання необхідних знань і навичок, починаючи з II-III курсу, учні повинні мати можливість працювати в слюсарних і механічних майстернях на II курсі, та на виробництві по спеціальності - на III курсі. Тому, важливу роль відіграє практика, яка готує студентів до реальних умов праці та сприяє формуванню професійних компетентностей. Набувши теоретичних та практичних навичок, студенти мають можливість вдосконалювати знання в обраній професії, працюючи на виробництві (дуальна форма навчання).

Паралельно вивчаючи такі дисципліни, як матеріалознавство, інженерна та комп'ютерна графіка, охорона праці та інші дисципліни, що дають можливість більш поглиблено застосовувати свої знання при виконанні практичної роботи. Основне завдання практичних занять - підготовка учнів до виробничої практики на підприємствах та ознайомлення з технологічним устаткуванням. Під час виробничої практики на підприємстві студенти набувають знань та умінь, виконуючи роботу під пильним наглядом спеціалістів.

Підготовка до проведення практичних занять може бути різною. Методика залежить від досвіду викладача або майстра виробничого навчання. Головна мета – забезпечити формування знань і навичок у студентів. Важливо, щоб студенти здобували практичні навички, розуміли виробничі процеси й могли самостійно виконувати завдання. Підготовка передбачає розробку інструкцій, методичних матеріалів, технічних карт і завдань різної складності. Такі заняття мають поєднувати теоретичні знання з практичними вміннями, а також сприяти розвитку самостійної роботи студентів. Особливу увагу приділяють теоретичній підготовці, індивідуальній

роботі й послідовності вивчення тем. Продумана підготовка до заняття майстром виробничого навчання передбачає ефективне проведення практичного заняття. Студентам надаються чіткі вказівки щодо виконання практичних робіт, при цьому заохочується їхня самостійність.

Перед проведенням заняття, майстер виробничого навчання перевіряє готовність інструменту, справність верстатів, наявність матеріалів, необхідних для виконання практичної роботи. Проведення заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі. Важливо, щоб студенти усвідомили тему і завдання роботи. Від цього залежить ступінь зацікавленості нею. Для успішного проведення практичних занять важливою є підготовка інструкцій, методичних розробок. До початку кожного практичного заняття необхідно декілька хвилин відводити для перевірки правил техніки безпеки при роботі на верстатах, правил поведінки у приміщенні майстерні.

Єдиного стандарту проведення практичних занять немає – кожен навчальний заклад використовує власні напрацювання. Проте існує загальна структура: вступне слово майстра, пояснення завдань студентам, практична частина і підсумкове слово. На початку заняття викладач налаштовує студентів, формулює мету, пояснює завдання й організовує роботу. Важливо забезпечити чітке розуміння завдання, щоб студенти були зосереджені на роботі. Пояснення можуть містити теоретичні основи або опис конкретних методів виконання завдання. Після теоретичного пояснення майстер переходить до практичної частини заняття. Теми зазвичай індивідуалізуються й мають комплексний характер, що допомагає студентам застосовувати отримані знання на практиці. Такі завдання перевіряють рівень засвоєння теоретичного матеріалу. Індивідуальні завдання мають різний рівень складності, щоб врахувати здібності кожного студента. Практичні заняття повинні бути різноманітними, зростати за складністю, стимулювати творчий підхід і самостійність. Важливо, щоб студенти розвивали свої вміння розв'язувати виробничі задачі, виявляти ініціативу й підвищувати професійну

підготовку. Під час заняття контролюється процес виконання робіт, дотримання техніки безпеки, а наприкінці підводяться підсумки, обговорюються помилки й досягнення.

Підводимо підсумок практичного заняття:

1. Практичні заняття базуються на поєднанні теоретичних знань із практичними навичками.
2. Завдання мають бути індивідуалізованими, враховувати здібності студента та забезпечувати поступове ускладнення.
3. Майстер встановлює рівень складності завдань і дає можливість студентам поступово освоювати нові вміння.
4. Практичні роботи повинні стимулювати творчий підхід, самостійність і розвиток професійних навичок.
5. Важливо, щоб заняття сприяли успіху студентів, викликали інтерес і допомагали розкрити їхній потенціал.

Розглянемо виконання практичної роботи по етапам:

На першому етапі майстер виробничого навчання відповідає на запитання, що виникають під час індивідуальної практики студентів. Протягом 5-7 хвилин учням пояснюють основні моменти і проводять контрольні заміри оброблюваної заготовки за допомогою штангенциркуля, квадрата і контрольної лінійки. Це дає змогу виробити в учнів точність і послідовність під час виконання практичних навичок. Помилки виправляються відразу ж.

Другий етап - теоретичний тест. Учні пишуть короткий тест тривалістю 8-10 хвилин. Оцінки виставляються на наступному уроці.

На третьому етапі майстер виробничого навчання розповідає про тему нового уроку, його цілі та значення в курсі. Мета цього уроку - навчити учнів працювати самостійно і творчо підходити до вивчення нового матеріалу.

Четвертий етап триває від двох до чотирьох хвилин. Це представлення домашнього завдання, теми та детального плану практичного заняття. Домашнє завдання складається з двох частин: по-перше, воно має бути за вивченою темою і не перевищувати 70 % за кількістю; по-друге, воно має перевіряти домашні завдання інших учнів за попередньою темою, щоб повторити вивчене.

П'ятий етап - завершення практичного заняття. На цьому етапі майстри виробничого навчання виконують самостійну роботу за вивченими темами. Під час практичного заняття студенти можуть обговорювати один з одним. Майстер-викладач виступає в ролі консультанта. Активність студентів на практичному занятті підвищується, якщо вони залучені до процесу пошуку шляхів отримання подальших теоретичних знань.

У навчальному процесі використовуються два види практичних занять: фронтальне навчання, за якого всі учні в групі одночасно виконують одне практичне заняття на одному й тому самому обладнанні після пояснення теорії на уроці, та індивідуальне навчання, за якого учні в групі поділяються на підгрупи і виконують практичні заняття за різними темами, змістом і планами. Ця форма використовується, коли немає достатньої кількості навчальних матеріалів.

Обидві форми проведення практичних занять мають переваги і недоліки.

Переваги фронтального формату практичних занять у тому, що вони безпосередньо пов'язані з матеріалом, що вивчається, і тим самим сприяють формуванню практичних навичок, реалізуються принципи систематизації та послідовності, сприятливі умови роботи майстрів практичних занять, фронтальне керівництво до та під час роботи, підготовка матеріальної бази, робота, контроль за змістом, перевірка результатів роботи, можливість обговорення результатів групової роботи на цьому або наступному занятті. Недоліками фронтального типу практики є: - можливість виникнення психологічного дискомфорту в учнів, якщо вони з якихось причин не

прочитають теоретичний матеріал перед практичною роботою Єдиною перевагою індивідуальних практикумів є наявність передового й сучасного устаткування, яке мають у своєму розпорядженні вищі навчальні заклади, а головним недоліком - відсутність теоретичного матеріалу за тематикою цих робіт і необхідність виконувати практичні роботи, коли студентам необхідно вивчити його самостійно. Тому фронтальна форма практичних занять може бути використана для ознайомчої або пізнавальної роботи. На практичних заняттях учні мають дотримуватися принципу максимальної самостійності. Ефективність практичних занять багато в чому залежить від умінь працівників виробничого навчання керувати увагою учнів, здійснювати диференційований підхід під час добору груп для спільної діяльності на практичних заняттях, проводити пряме (планування та управління) і непряме (вплив на мотивацію, установки та цілі учнів) навчання.

Список використаних джерел

- 1. Педагогіка вищої школи** [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
- 2. Педагогіка вищої школи:** опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: Дон НУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.
- 3. Матеріалознавство і слюсарна справа:** Навч. посібник / За ред. П.П. Федірка. – 2-ге вид., виправл. і допов. – Кам'янець – Подільський, ПП Медобори – 2006. – 2012, - С. 384.

Інформаційні ресурси

1. [http:// slusarna.com/ua](http://slusarna.com/ua)
2. [http:// trud.ucoz. ua /](http://trud.ucoz.ua/)